

"Help us, save us, have mercy on us..." – "Commemorating our most holy, pure, blessed, and glorious Lady, the Theotokos..."

"ما را یاری فرما، نجات ببخش، بر ما رحم کن..."

"با به یاد آوردن مقدس ترین، ظاهرترین، خجسته ترین و پر جلال ترین بانوی مان، مادر خدا..."

(16.1.2022)

در پایان "لیتانی صلح" از لیتورگی الهی، کاهن دعای کوتاهی اضافه می کند که اغلب در مراسم لیتورگی الهی و همچنین تقریباً در تمام خدمات الهی تکرار می شود. این امر اهمیت محتوای آن را آشکار می کند. می گوید: «ای خدا، با فیض خود، ما را یاری فرما، نجات ببخش، بر ما رحم کن و ما را تحت محافظت خود قرار ده».

این درخواست مستقیماً توسط شماس یا کاهن با مشارکت کل جماعت به خدا خطاب می شود. و می توان گفت که خلاصه ای از کل لیتانی بزرگ است که با دعای "بیاید در صلح و آرامش نزد خداوند دعا کنیم" آغاز شد. عنصر مهم جدیدی که به این دعای کوتاه اما جامع اضافه می شود، ارزش و قدرت فیض الهی در تحقق خواسته های ما از خداست.

از این دعا می آموزیم که خداوند به ما کمک می کند، رهایی از غم ها، شفای بیماری ها، محافظت از خطرات، نجات روح و جسم را به صورت رایگان به ما عنایت می کند! خدا نعمت های خود را به رایگان به انسان عرضه می کند و نه به خاطر اعمال نیک انسان ها. اگر خدا بخواهد با عدالت مطلق، نیکی اندک ما و کثرت اعمال بد ما را قضاوت کند، ما قطعاً مستحق محکومیت خواهیم بود: "خداوند، اگر گناهان را به نظر آوری، ای خداوند، کیست که به حضور تو بایستد؟" (مزمور 130: 3).

بنابراین، این شایستگی کارهای نیک ما نیست، زیرا معمولاً با خودخواهی خود آنها را دست بالا می گیریم، بلکه فیض الهی است که ما را نجات می دهد. پولس رسول به خاطر همه چیزهایی که ادعا می کرد از خدا دریافت می کند و برای همه آنچه که رسول جفاگر مسیح شد، همه چیز را به فیض الهی نسبت می دهد: "لیکن به فیض خدا من همان هستم که هستم" (اول قرنتیان 15: 10). و همین رسول به افسسیان توضیح می دهد: "حتی زمانی که ما در گناهان مرده بودیم، ما را با مسیح زنده گردانید، زیرا که محض فیض نجات یافته اید... تا در اعصار آینده دولت بینهایت فیض خود را به لطفی که بر ما در مسیح عیسی دارد ظاهر سازد. زیرا که محض فیض به واسطه ایمان نجات یافته اید و این از شما نیست، بلکه عطای خداست، و نه از اعمال تا مبادا کسی فخر کند." (به افسسیان 2: 5-9 مراجعه کنید). پس فیض الهی که از قربانی مسیح بر صلیب سرازیر شد، انسان گناهکار را از گناه و مسئولیت گناه اولیه رهایی بخشد. او انسان را با خدا آشتی داد و بنابراین ما اکنون می توانیم خدا را به عنوان پدر خطاب کنیم و احساس کنیم که فرزندان او و وارثان ملکوت او هستیم. بدون فیض الهی دعاهای ما ارزشی نمی داشت. پس فیض الهی را در دعای خود بعنوان متحد کردن خود می گیریم، دعا می کنیم:

خداوند! به ما کمک کن محافظ و پناه ما شو!

ما را نجات ده، زیرا پسر یگانه تو برای نجات ما قربانی شد.
بر ما رحم کن، زیرا تو خدای رحمت، شفقت و نیکوکار هستی، و رحمت تو در تمام روزهای زندگی مان ما را دنبال می کند (مزمور 23: 6 را ببینید).
باشد که به فیض الهی همه دعاهای ما در لیتورگی الهی و همیشه مورد قبول خدای انسان دوستان قرار گیرد تا از برکات زمینی و آسمانی او بهره مند شویم.

آخرین توصیه شماس به جماعت در مراسم لیتانی بزرگ (یا در "لیتانی صلح" که معمولاً چنین نامیده می شود) این است: "با به یاد آوردن مقدس ترین، طاهرترین، خجسته ترین و پرجلال ترین بانوی ما، مادر خدا و مریم همیشه باکره، با جمیع قدیسین، بیایید خویشتن و یکدیگر و تمام زندگی خود را به مسیح، خدایمان، بسپاریم."

بعد از اینکه برای همه چیز دعا کردیم، شماس یا کاهن ما را ترغیب می کند که خود را به خداوند و خدای خود عیسی مسیح بسپاریم. در این عمل، ما مادر باکره و قدیسین را به عنوان الگو داریم. بیایید ایمان، عشق و سرسپردگی را که آنها به خداوند نشان دادند را به یاد بیاوریم تا ما نیز مانند آنها بتوانیم زندگی خود و برادرانمان را به مسیح مان بسپاریم. وقف زندگی ما به خدا کاری نیست که به راحتی انجام شود. از این رو، برای اینکه بتوانیم به وقف خود و برادرانمان به درگاه خداوند دست یابیم، از بانوی مقدس، پاک، متبارک و پرجلال، مادر خدا، مریم همیشه باکره و همه قدیسین کلیسای مان یاری می خواهیم. قدیس نیکولاوس کاواسیلاس توضیح می دهد که کلمه "به یادآوردن" به معنای "فراخواندن برای کمک یا دعا کردن" است. برای اینکه خود را به خداوند بسپاریم، عشق ما به برادرانمان باید با عشق ما به خودمان برابر باشد. به این ترتیب برادر دیگر ما تبدیل به خود دیگر ما می شود. سپس با سپردن خود به خدا، برادران خود را نیز به خدا می سپاریم. ما با هدایت عشق، خود و یکدیگر را به دریای عشق الهی می سپاریم. این همان چیزی است که با این دو کلمه تأکید شده است: «به تو، ای خداوند».

پس از اینکه کاهن آهسته خدا را با دعایی مخاطب قرار می دهد که در آن دعاهای مردم را جمع بندی و تقویت می کند و برکات بی شمار خدا و رحمت او را استدعا می کند، به خدای سه گانه دعای کوتاهی می گوید: «زیرا تمام جلال، اکرام و پرستش متعلق به توست، به پدر و پسر و روح القدس، اکنون و تا ابد و تا جمیع اعصار».

بدین ترتیب، با موعظه امروز، به فیض خداوند، تفسیر «لیتانی صلح» از لیتورگی الهی را تکمیل کردیم.

در اینجا لازم به ذکر است که همین «لیتانی صلح» به دلیل اهمیتی که دارد، در خدمات الهی دعای مغرب و صبح قرار گرفته است و به همین ترتیب، در سایر خدمات الهی نیز گنجانده شده است.

~ متروپولیتن سوتیریوس از پیسیدیه